

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה טו.

עין משפט
נר מצוה

מאן שמעת ליה כו'. אלמא ר"ש צן אלעזר כרבן גמליאל סבירא ליה: **אחרוב קשיא ליה ידא.** קשה לען האחרוב ידים ממשמשות זו: **צנט דחדשים.** של לזנה: או **צנט דהקופה.** חמה לסוף שלשים של תקופת טבת נכנס צנט של חמה: **היפה שנה מעוזרת מהו.** אימתי ר"ה

או שבט דתקופה. אמנני נמי דקמני בחדר צצנט קא צעי אע"ג דשאלו באתרוגי (וקשיא אמאי לא צעי בחדר בצלול ר"ה למעשר דמהה או צקמיימא צו' צסיון ר"ה לשתי הלחם וצאריך): **דחדשים.** אע"ג שצישול הפירות הולך אחר החמה שנאמר

מאן שמעת ליה דאזיל בתר לקיטה ר"ג וקתני שבט אלא אי אתמר הכי אתמר אמר רבה בר רב הונא אע"ג דאמר רבן גמליאל אחרוב אחר לקיטה בירק ראש השנה שלו שבט מאי שנא התם דקתני אם היתה שניה נכנסת לשלישית ומאי שנא הכא דקתני אם היתה שלישית נכנסת לרביעית מילתא אגב אורחיה קמ"ל דאתרוג קשיא ליה ידא ואידי דממשמשי ביה כולי עלמא בשביעית לא טעין פרי עד תלת שנין בעא מיניה ר' יוחנן מרבי ינאי אתרוג ר"ה שלו אימתי א"ל שבט שבט דחדשים או שבט דתקופה א"ל דחדשים בעא מיניה רבא מרב נחמן ואמרי לה ר' יוחנן מרבי ינאי היתה שנה מעוברת מהו א"ל הלך אחר רוב שנים אמר רבה אתרוג בת ששית שנכנסה לשביעית פטורה מן המעשר ופטורה מן הביעור ובת שביעית שנכנסה לשמינית פטורה במעשר וחייבת בביעור א"ל אביי בשלמא סיפא לחומרא אלא רישא פטורה מן הביעור אמאי דאמרינן זיל בתר חנטה אי הכי תיחייב במעשר א"ל יד הכל ממשמשין בה ואת אמרת תיחייב במעשר ורב המנונא אמר א"ת ששית שנכנסה לשביעית לעולם לעולם שביעית מיתבי ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש אתרוג בת ששית שנכנסה לשביעית פטורה מן המעשר ופטורה מן הביעור וכל שחייב במעשר לך דבר שחייב במעשר

דכתיב (שס) ממגד גרש ירחים הי"ג ישראליים מונין לזנה: **בשלמא סיפא לחומרא.** מימיה מאי חומרא הכי קולא היא לענין מעשר וחומרא לענין שביעית ואי היה אזיל לחומרא צתרייהו הוה סיך חומרא אזל השתא הוה ליה למימר בשלמא סיפא צתר חנטה וי"ל דהכי קאמר צשלמא סיפא אפילו מטעם ספק צתר חנטה או צתר לקיטה אזלת לחומרא לענין ציעור ונימא הא לפטורה מן המעשר מאחר דחייבו חכמים להפקיר:

יד הכל ממשמשין בו ואת אמרת דתחייב במעשר. לא נקט האי טעמא אלא למאן דלאמר לעיל (דף ט:): שיה לאילן לכל דבר כשאר אילנות דכולהו מודו צתר חנטה אפי' הכי פטורין מן המעשר מטעם יד הכל ממשמשין דלמאי דצצר צצטולמוס משום חמשה זקנים דאתרוג אחר לקיטה למעשר ואחר חנטה לשביעית (א) לא הוה צריך לטעם זה דצין לענין חדש וישן צין לענין מעשר שני ועני אזיל צתר לקיטה וצחנס אייתי לקמן דצצטולמוס דהיינו מתני' דצצורים (פ"ב מ"ו) דאתרוג שיה לאילן צג' דרכים ולירק צדך אחר:

שאיין דבר שחייב במעשר א"ב גרש בחיוב ונלקט בחיוב. לענין חדש וישן מעשר שני ועני לא צעי גדל ונלקט צשנה אחר ואזלינן צתר חנטה והכא פטור משום יד הכל ממשמשין:

שאיין דבר שחייב במעשר א"ב גרש בחיוב ונלקט בחיוב. לענין חדש וישן מעשר שני ועני לא צעי גדל ונלקט צשנה אחר ואזלינן צתר חנטה והכא פטור משום יד הכל ממשמשין:

שאיין דבר שחייב במעשר א"ב גרש בחיוב ונלקט בחיוב. לענין חדש וישן מעשר שני ועני לא צעי גדל ונלקט צשנה אחר ואזלינן צתר חנטה והכא פטור משום יד הכל ממשמשין:

דיני שביעית חזן מלענין ציעור ועוד נראה דלא איירי הכא אלא באתרוג דוקא ושמה שום טעם יש ומיתוקמא שפיר השתא כרבי שמעון ההיא דבנות שוח שביעית שלחן שניה (שביעית פ"ה מ"א): ורבתינו

דיני שביעית חזן מלענין ציעור ועוד נראה דלא איירי הכא אלא באתרוג דוקא ושמה שום טעם יש ומיתוקמא שפיר השתא כרבי שמעון ההיא דבנות שוח שביעית שלחן שניה (שביעית פ"ה מ"א): ורבתינו

רבה תנאי היא, דתנאי א"ר יוסי אצטולמוס העיד משום חמשה זקנים [אתרוג] אחר לקיטתו למעשר, אחר חנטה לשביעית כרבה. ורבתינו שנמנו באושא חלקו בזה ופטורה היא.

רבה תנאי היא, דתנאי א"ר יוסי אצטולמוס העיד משום חמשה זקנים [אתרוג] אחר לקיטתו למעשר, אחר חנטה לשביעית כרבה. ורבתינו שנמנו באושא חלקו בזה ופטורה היא.

ע"פ א מיי פ"א מהל' מ"ש הלכה ו יפ"ד מהל' שיעור הלכה יג [טו"ש] י"ד סומן שלם סעף קטן: **ב ב** מיי (שס הל"ט) [פ"א מהל' מעשר שני הל' ה טו"ש שס]:

רבינו הנאל
מאי שנא התם (בהוריה) [בבירייתא] דתנן וליקתו דקתני ואם היתה שניה נכנסת לשלישית, ומאי שנא הכא גבי אתרוג דקתני אם היתה שלישית נכנסת לרביעית כול' ופטורה היא. פיר' שבט דחדשים הוא מניין ימות הלכה שצ"ד ימים ליי"ב חדש. שבט דתקופה לחשבון חמה, והם ששה ימים ליי"ב חודש. ושבת של חמה נקרא ינוארים בלשון יוון. פנמיים שבאים ט"ו של שבט (ל שנת הלכה, ביתר מחציו ומרובו של שבט שנת החמה. ופטורה שבט של חדש הלכה, ואפילו אם היא שנה מעוברת, ראש השנה שלו שבט, בתר רוב שנים אזלינן לקיטה אזלינן לענין מעשר, מפני יד הכל ממשמשין בה, וההפקר פטור מן המעשר. ופטורה מן הביעור, דאזלינן בתר חנטה. והא בת ששית היא, מיקל במעשר וביעור. ובה שביעית שנכנסת לשמינית חייבת בביעור ופטורה מן המעשר, ואוקימנא לחומרא. ורב המנונא אמר בת ששית שנכנסת לשביעית לעולם ששית, פ"י שחייבת במעשר. ובה שביעית שנכנסת לשמינית לעולם שביעית, ואותבתינן הא דתני ר' שמעון בן יהודה משום ר' שמעון אתרוג בת ששית שנכנסת לשביעית פטורה מן המעשר ומן הביעור, שאין דבר חייב במעשר אלא הגדל והנלקט בחיוב, ובה שביעית שנכנסת לשמינית פטורה מן המעשר ומן הביעור, שאין לך דבר שחייב בביעור אלא הגדל והנלקט בפטור. קשיא לרבה. ולרב המנונא דאמר לעולם בתר חנטה אזלינן, קשיא ליה רישא וסיפא, רישא קתני אתרוג בת ששית שנכנסת לשביעית פטור מן המעשר, הגה בתר לקיטה [אזלינן], שאין לך נלקט בשביעית וחייב במעשר, וסיפא נמי דקתני בת שביעית שנכנסת לשמינית פטורה מן הביעור, גם זו בתר לקיטה אזלינן שאין לך נלקט בשמינית [דבר] נלקט בשמינית וחייבת בביעור, ולא מצא פירוק. סיפא קשיא לרבה דאמר בת שביעית שנכנסת לשמינית חייבת בביעור [דאזלינן] אחר חנטה, ומתניתא בני פטורה מן הביעור קשיא ליה. ופירוק

(א) וסוקה מ. תוספתא שביעית פ"ד ה"ט"ו, (ב) ממשמשין פרהה כ', (ג) [שמות מ.ג. ד] [שביעית פ"ד ה"ט"ו], (ד) [ת"כ דבר פרהה א.], (ה) צ"ב י"א. רש"י, הגהות הב"ח (א) תוס' ד"ה יד הכל כ"י לא הוה צריך לטעם זה. י"ב פ"י דצצשנה וצ' הנכנס לשביעית דפטורה מן המעשר [דאזלי] בתר לקיטה] ופטורה מן הביעור דאזלי' צתר חנטה וצביעית הנכנס לשמיני חייבת בביעור דאזלינן צתר חנטה ואפי' דנלקט בשמיני יוון דהפקרא דמלכא הוה דאזלינן צתר חנטה לביעור פטור מן המעשר:

(א) [למורה י"ל להיך פעמים שצ"ח של שצט שנת החמה ציתר וכו' של שצט של שנת הלכה וצ"ע.